

<https://doi.org/10.5817/RPT2018-1-4>

PŘEHLED AKTUÁLNÍ JUDIKATURY I/2018

DOMINIKA GALAJDOVÁ, FRANTIŠEK KASL, PAVEL LOUTOCKÝ, JAKUB MÍŠEK, ANNA ŠTEFANIDESOVÁ, JAN ZIBNER

NEOPRÁVNĚNÝ PŘÍSTUP A UŽITÍ DATABÁZE ZÁKAZNÍKŮ BÝVALÉHO ZAMĚSTNAVATELE

Soud: Nejvyšší soud
Věc: 5 Tdo 781/2017
Datum: 23. 8. 2017
Dostupnost: nsoud.cz

Obviněná jako zaměstnanec společnosti Galard Brno, s. r. o., (dále jen "Galard s.r.o.") získala přihlašovací údaje a hesla k databázi zákazníků zaměstnavatele, které pak poskytla třetí osobě, tzv. extraneovi (odborník na informační technologie), aby pro ni prostřednictvím internetu provedl export této databáze, což se mu podařilo. Obviněná následně tyto přihlašovací údaje využila, když již u společnosti Galard s.r.o. nebyla zaměstnána, a provedla export databáze zákazníků a obchodních případů této společnosti prostřednictvím cloudové služby. Přitom uvedené jednání činila bez vědomí zaměstnavatele a se záměrem využít databáze pro svou novou výdělečnou činnost pro společnost IMAGE CARE, s. r. o., jejíž provozovnu pak obviněná vedla.

Soud v prvním stupni shledal obviněnou vinnou přečinem neoprávněného přístupu k počítačovému systému a nosiči informací dle § 230 odst. 2 písm. a) zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník (dále jen "TZ"). Proti rozhodnutí podala obviněná odvolání, které Krajský soud v Brně zamítl. Následně obviněná podala dovolání k Nejvyššímu soudu ČR.

Nejvyšší soud se předně zabýval naplněním skutkové podstaty přečinu neoprávněného přístupu k počítačovému nosiči. Obviněná v dovolání namítala, že ke stažení databáze nedošlo neoprávněně, neboť se jednalo o součást plnění jejích pracovních úkolů. Nejvyšší soud konstatoval, že obviněná nepotřebovala export databáze pro plnění pracovních úkolů, neboť na základě přihlašovacích údajů měla přístup k datům a jakýkoliv potřebný údaj mohla takto jednoduše získat, a to dokonce i dálkově prostřednictvím sítě internet.¹ Soud dále uvedl, že podle § 230 odst. 2 TZ se primárně nesankcionuje narušení důvěrnosti dat neoprávněným přístupem k počítačovému systému nebo k jeho části², protože zde nezáleží na tom, zda takový přístup pachatel získal oprávněně či naopak. Trestní zákoník postihuje jednání pachatele, který předtím získal přístup k počítačovému systému, a který následně tohoto přístupu využije a informace, resp. data, tam uložená neoprávněně užije.³ Nevyžaduje se, aby současně došlo k poškození dat, jejich pozměnění nebo znehodnocení. Zároveň pro naplnění skutkové podstaty podle § 230 odst. 2 TZ není nutné, aby současně vznikla někomu škoda, újma či naopak prospěch.⁴ Projednávaný přečin je ryze formální delikt. Zákonodárce jej postihuje, aniž by současně požadoval, aby vedl také k nějakému objektivnímu výsledku. Nadto Nejvyšší soud ve svém rozhodnutí připomněl dosavadní judikaturu týkající se neoprávněného užití dat, tedy jejich nedovolené kopírování na jiný nosič informací (který má osoba následně ve své dispozici) a dále takové jejich užití, které je v rozporu se zákonem nebo je činěno v rozporu se stanoveným účelem, popř. bez vědomí

¹ Bod 13 anotovaného rozhodnutí.

² Znění § 230 odst. 2 TZ: „Kdo získá přístup k počítačovému systému nebo k nosiči informací a a) neoprávněně užije data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací, b) data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací neoprávněně vymaže nebo jinak zničí, poškodí, změní, potlačí, sníží jejich kvalitu nebo je učiní neupotřebitelnými, c) padělá nebo pozmění data uložená v počítačovém systému nebo na nosiči informací tak, aby byla považována za pravá nebo podle nich bylo jednáno tak, jako by to byla data pravá, bez ohledu na to, zda jsou tato data přímo čitelná a srozumitelná, nebo d) neoprávněně vloží data do počítačového systému nebo na nosič informací nebo učiní jiný zásah do programového nebo technického vybavení počítače nebo jiného technického zařízení pro zpracování dat, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.“

³ Bod 23 anotovaného rozhodnutí.

⁴ Bod 23 anotovaného rozhodnutí.

či souhlasu oprávněné osoby.⁵ Neoprávněným užitím dat je nadto jakákoli nedovolená manipulace s daty uloženými v počítačovém systému nebo na nosiči informací; konečně ustanovení chrání i před neoprávněným užíváním uložených počítačových dat.⁶

Nejvyšší soud konstatoval, že v tomto případě šlo o zneužití přístupu k počítačovému systému, aby pro své pozdější potřeby obviněná získala databáze klientů i s jejich osobními údaji, k čemuž by jí pochopitelně zaměstnavatel, společnost Galard s.r.o., svolení nikdy nedal.⁷ Obviněná věděla, že ke svému jednání nemá oprávnění, a proto tak činila tajně, za spolupráce tzv. extranea. Obviněná dle názoru soudu měla k datům uloženým v počítačovém systému oprávněný přístup, který využívala při práci pro svého zaměstnavatele. Nicméně tento svůj přístup zneužila ke zkopírování dat pro své pozdější potřeby v době, kdy již měla dojednané ukončení pracovního poměru se svým zaměstnavatelem a měla sjednané podmínky nástupu k jeho přímému konkurentovi⁸. Nejvyšší soud neshledal námitky obviněné opodstatněnými, proto její dovolání odmítl.

MNOHOST SUBJEKTŮ PŘI PORUŠOVÁNÍ ZAPSANÉHO PRŮMYSLOVÉHO VZORU SPOLEČENSTVÍ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Spojené věci: C-24/16 a C-25/16 (Nintendo)
Datum: 27. 9. 2017
Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Nintendo je majitelkou zapsaných průmyslových vzorů Společenství pro příslušenství herní platformy Wii. Společnost BigBen Francie vyráběla příslušenství, které je s platformou Wii kompatibilní, a toto nabízela ve vybraných státech Unie. V tom jí byla nápomocna společnost BigBen Ně-

⁵ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 30. 9. 2015, sp. zn. 7 Tdo 731/2015.

⁶ Usnesení Nejvyššího soudu ČR ze dne 14. 9. 2016, sp. zn. 7 Tdo 932/2016.

⁷ Bod 33 anotovaného rozhodnutí.

⁸ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

mecko, přičemž obě společnosti užívaly vyobrazení výrobků odpovídající průmyslovým vzorům Nintendo.

Nintendo se u Zemského soudu v Düsseldorfu domáhalo určení, že taková činnost porušuje práva z průmyslových vzorů a že společnosti BigBen nejsou oprávněny užívat vyobrazení výrobků odpovídající těmto vzorům při obchodní činnosti. Soud uznal, že byly porušeny vzory (sic!), nicméně zamítl žalobu Nintendo v rozsahu užívání vyobrazení výrobků. Společnosti BigBen Německo zakázal užívat vzory, přikázal stažení výrobků a nahradit škodu. U společnosti BigBen Francie pak po uznání mezinárodní příslušnosti rozhodl obdobně. Vrchní zemský soud v Düsseldorfu po odvolání řešil otázku, zda příkaz soudu k zákazu užívání je nutné vztahovat jen na vnitrostátní území, či má přesah na celý jednotný trh. Pro pochybnosti však vznesl předběžnou otázku.

Soudní dvůr byl tázán, (i) zda lze přijmout opatření vůči subjektu v jiném členském státě pro jeho dodavatelské spojení s jiným subjektem v členském státě soudu, jsou-li porušována práva duševního vlastnictví, (ii) zda je možné reprodukovat průmyslový vzor Společenství k obchodním účelům pro příslušství ke zboží majitele vzoru, a za jakých podmínek (s důrazem na zmínku „citace“), a (iii) jak se má určit země, „ve které došlo k porušení“ při spoluúčasti osob.

Soudní dvůr zdůraznil alternativní pravomoc soudů členského státu, na jehož území k porušení došlo nebo takové porušení hrozí, pro průmyslové vzory Společenství coby *lex specialis* k tradičnímu určování příslušnosti.⁹ Stejně tak upozornil na nutné zvažování vztahu subjektů, jakož i územního rozsahu výlučného práva plynoucího z duševního vlastnictví, které je porušeno nebo jehož porušení hrozí, a to s odkazem na zajištění účinné ochrany práv na celém území Unie a na jednotné sankce.¹⁰ Soudní dvůr též podal výklad „citace“ při dané reprodukční činnosti.¹¹ Na adresu země, kde došlo

⁹ Bod 42 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰ Bod 56 a násl. anotovaného rozhodnutí.

¹¹ Bod 60 a násl. anotovaného rozhodnutí.

k porušení práv, pak uvedl, že nelze striktně odlišovat roli aktivního jednání a účinků, a je nutno vnímat celý obraz porušování.¹²

Soudní dvůr proto rozhodl, že daná opatření mohou mířit skrze jeden subjekt na druhý, který je s ním propojen svou činností a vztahuje se k rozsahu daného nařízení, a to s působností vztahující se na celé území Unie. Dále rozhodl, že daná reprodukční činnost může být „citací“ a je povolená za specifických podmínek. Zemi, ve které k porušení práva došlo, je pak nutno vykládat jako zemi, ve které došlo ke skutečnosti, jež vedla ke vzniku škody. Není přitom namístě brát v potaz každé jednotlivé vytýkané porušení, nýbrž je nutno posuzovat věc globálně s cílem určit místo, kde k prvotnímu porušení, z něhož vyplývá vytýkané jednání, došlo nebo hrozí dojít.

Jedná se tak o rozhodnutí, které jednoznačně zdůrazňuje podstatu a roli jednotného vnitřního trhu a podtrhuje nutnost striktního výkladu vybraných ustanovení. Zároveň dává soudům širší pravomoci při vymáhání nároků z porušení práv duševního vlastnictví.

PRVNÍ ČESKÝ BITCOINOVÝ PIRÁT

Soud: Krajský soud v Brně
Věc: 50 T 4/2017-3857
Datum: 9. 10. 2017
Dostupnost: získáno na základě zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím

Obžalovaný v období od 1. 2. 2013 do 30. 11. 2013 provozoval v anonymní síti internetový obchod Sheep Marketplace (Ovčí tržiště) zašifrovaný skrze síť Tor. Skrze toto tržiště docházelo ke zprostředkování prodeje různého zboží či služeb, především pak návykových látek a jedů. Obžalovaný přitom nedisponoval potřebným povolením a jednotlivé platby probíhaly prostřednictvím digitální měny Bitcoin. Obžalovaný rovněž zneužíval tržiště k odcizení Bitcoinů dalších uživatelů. Vedle toho navíc držel doma ne-

¹² Bod 103 anotovaného rozhodnutí.

malé množství zbraní a střeliva. Ve výsledku si obžalovaný přišel na více než 16 milionů korun českých.

Krajský soud jakožto soud prvního stupně po výslechu obžalovaného (a obžalované, kterou však zprostil obžaloby pro neprokázání viny), provedl důkaz znaleckým posudkem odborníka z oboru kybernetiky a výpočetní techniky ohledně fungování a principů dotčeného anonymního tržiště, softwarového systému, „peněženek“ a profilů jednotlivých uživatelů. Stejně tak byl posuzován počítač a telefon obžalovaného, které sloužily k provozu a monitorování tržiště. V další části byla skrze druhý znalecký posudek rozvedena problematika samotného Bitcoinu, směnárny Bitstamp, anonymních transakcí a kryptografie. Po řešení otázky původu Bitcoinů obžalovaného pak obžalovaný vysvětloval konkrétní aspekty jeho operování na tržišti a s anonymní měnou. Další části byly věnovány omamným látkám a jedům, jakož i držení zbraní a střeliva bez příslušných povolení.

Soud nakonec rozhodl, že obžalovaný spáchal zvlášť závažný zločin nedovolené výroby a jiného nakládání s omamnými a psychotropními látkami a s jedy, zvlášť závažný zločin krádeže a přečin nedovoleného ozbrojování, za což mu byl vyměřen trest ve výši devíti let ve věznici se zvýšenou ostrahou, jakož i propadnutí věci v podobě části Bitcoinů, zbraní, střeliva a finančních prostředků.

Jedná se o vůbec první rozhodnutí v otázce bitcoinového trhu v České republice, a to jak v rozsahu využívání takového trhu, šifrování měny, tak samotného bitcoinového zločinu, které do jisté míry předestírá cestu, jakou se bude rozhodovací praxe ubírat. Rozhodnutí navíc obsahuje vymezení tohoto prostředí a jeho jednotlivých aspektů, které může být pro svou bohatost a kvalitu do budoucna argumentační oporou v obdobných sporech.

PORUŠENÍ AUTORSKÝCH PRÁV UPLOADEREM PEER-TO-PEER SÍTĚ

Soud: Nejvyšší soud
Věc: 5 Tdo 1167/2017
Datum: 18. 10. 2017
Dostupnost: nsoud.cz

Obviněný po dobu více než jednoho roku, na pokoji vysokoškolských kolejí a v místě svého trvalého bydliště, ze svého notebooku jako uživatel peer-to-peer sítě (P2P) prostřednictvím uzlů umísťoval na internet a nabízel k volnému stažení nejméně 35,13 GB dat obsahujících hudební díla. Tato díla byla sdílena na výměnných sítích v rozporu s ustanoveními zákona č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a to předně bez souhlasu oprávněných vykonavatelů práv.

Trestní stíhání proti obviněnému bylo zahájeno na základě trestního oznámení podaného Českou národní skupinou Mezinárodní federace hudebního průmyslu (dále jen "IFPI"). Prvoinstanční soud shledal obviněného vinným přečinem dle § 270 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Proti tomuto rozhodnutí se obviněný odvolal. Soud v druhém stupni svým rozhodnutím odvolání zamítl jako nedůvodné. Proti rozhodnutí odvolacího soudu podal obviněný dovolání k Nejvyššímu soudu.

Nejvyšší soud se předně zabýval povahou programu ke sdílení předmětných děl a jednáním obviněného. Soud konstatoval, že pouze aktivním a záměrným konáním provedl obviněný instalaci programu, který je svou podstatou určen ke sdílení souborů prostřednictvím internetové sítě.¹³ Zároveň soud odmítl tvrzení, že obviněnému mohl program do jeho notebooku nainstalovat některý ze studentů univerzity v době, kdy jej ponechal v učebně zcela bez dozoru. Dále se dle názoru soudu musel obviněný aktivně zasadit o zveřejnění těchto děl. Počítačový program DC++, jehož prostřednictvím se lze připojovat k serverům, které umožňují hledání sou-

¹³ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

borů a chatování, je v praxi využíván nejen tzv. pasivními příjemci dat, ale zároveň jeho uživatelé vystupují v aktivní roli serveru, kdy poskytují svá data dalším zájemcům, kteří k nim mají kdykoli přístup.¹⁴ Soud dále uzavřel, že veřejný charakter peer-to-peer sítí vyplývá přímo z jejich účelu, kdy slouží ke sdílení především multimediálních souborů mezi jednotlivými uživateli nebo přímo ke sdílení (ve smyslu sdělování) veřejnosti.¹⁵ Nadto právě s ohledem na četnost případů soud zcela vyloučil obhajobu obviněného, že by se neoprávněné činnosti z jeho počítače dopouštěli např. jeho spolužáci. Dále soud uvedl, že protiprávnost sdílení děl podléhajících autorskoprávní ochraně je všeobecně známá i laické veřejnosti, nelze tudíž pochybovat o znalosti obviněného, který byl navíc v té době studentem univerzity technického zaměření.¹⁶ Pro posouzení vědomostní složky úmyslného zavinění bylo také podstatné, že obviněný byl nejprve kontaktován osobou pracující pro IFPI, a současně jí byl vyzván, aby protiprávní činnosti zanechal.¹⁷

Nadto se Nejvyšší soud zabýval provedením domovní prohlídky a jejího souladu se zákonem.¹⁸ S ohledem na charakter notebooku jakožto důkazního prostředku existovala oprávněná obava, že zajištění důkazního materiálu nebude možné provést ani po zahájení trestního stíhání, ani před soudem. Je-li totiž prověřováno podezření ze spáchání daného druhu přečinu, hrozí zmaření objasňování skutečností závažných pro trestní stíhání úpravou dat uložených v počítači či jiným podobným zásahem do jeho softwarového či hardwarového vybavení.

Nejvyšší soud na závěr konstatoval, že při zohlednění všech významných okolností obviněný splňoval předpoklady stanovené pro pachatele projednávaného přečinu, přičemž si musel být vědom toho, že z pozice uživatele výměnné internetové sítě způsobem výše popsaným umístil na tuto síť a nabízel k volnému stažení hudební soubory, a to v rozporu s au-

¹⁴ Tamtéž.

¹⁵ Tamtéž.

¹⁶ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

¹⁷ Bod 20 anotovaného rozhodnutí.

¹⁸ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

torským zákonem. Vzhledem k délce doby, množství veškerých sdílených dat a předchozímu upozornění obviněného, aby zanechal svého jednání, se proto Nejvyšší soud ztotožnil se závěry soudů obou stupňů. Nejvyšší soud tak dovolání jako zjevně neopodstatněné zamítl. Anotované rozhodnutí je zajímavé zejména pro svoji dobře vypracovanou argumentaci, kdy se soud postupně vypořádává s obvyklými argumenty obhajoby.

TREST ZA PROVOZ WEBU PRO SDÍLENÍ SERIÁLŮ

Soud: Ústavní soud České republiky

Věc: I. ÚS 578/15

Datum: 25. 10. 2017

Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatel (vlastník a administrátor internetové domény) sděloval veřejnosti bez souhlasu nositelů autorských práv autorská díla tak, že sdílel na internetu audiovizuální záznamy epizod seriálů. Prostřednictvím reklamního systému ETARGET získal stěžovatel majetkový prospěch ve výši 5.571 Kč.¹⁹

Městský soud v Brně stěžovateli uložil trest odnětí svobody v trvání čtyř měsíců, jehož výkon byl odložen na zkušební dobu v trvání 20 měsíců za přečin porušení autorského práva, práv souvisejících s právem autorským a práv k databázi podle ustanovení § 270 odst. 1 zákona č. 40/2009 Sb., trestní zákoník. Krajský soud v Brně následně zamítl odvolání, což poté stěžovatel napadl dovoláním k Nejvyššímu soudu. Ten dovolání jako zjevně neopodstatněné odmítl.²⁰

Ústavní soud se zabýval především otázkou, zda a za jakých podmínek lze odkazování hypertextovými odkazy v prostředí internetu považovat za sdělování díla veřejnosti. Stěžovatel argumentoval ve prospěch svého případu dvěma rozhodnutími Soudního dvora C-466/12 *Nils Svensson a další v. Retriever Sverige AB* (dále jen "případ Svensson") a C-348/13 *BestWater International GmbH v. Michael Mebes a Stefan Potsch* (dále jen "případ BestWa-

¹⁹ Bod 1 anotovaného rozhodnutí.

²⁰ Bod 4 anotovaného rozhodnutí.

ter").²¹ V případě Svensson bylo ale dílo na původní stránce, na kterou bylo odkazováno, zveřejněno se souhlasem vykonavatele majetkových autorských práv. V případě BestWater sice bylo dílo zveřejněno neoprávněně, ale dle Soudního dvora nešlo o sdělování nové veřejnosti, jelikož bylo již dříve umístěno na jiné internetové stránce se souhlasem vykonavatele práv.²²

Ústavní soud zapojil do argumentace rovněž rozhodnutí Soudního dvora C-160/15 GS Media BV a ve spojení s výše zmíněnými rozhodnutími Soudního dvora shrnul, že existují situace, kdy odkazování na chráněná díla není sdělováním díla ve smyslu směrnice.²³ V případě stěžovatele se však jednalo o odkaz na chráněné dílo, které nebylo dříve oprávněně zveřejněno na internetu.²⁴ Pokud byl navíc takový odkaz zveřejněn za účelem dosažení zisku, vědomost o protiprávní povaze takového zveřejnění díla je presumována.²⁵ Stěžovatel také svým jednáním zasáhl do chráněných práv k autorskému dílu v nikoli nepatrném rozsahu, čímž byly naplněny formální znaky skutkové podstaty trestného činu podle § 270 odst. 1 trestního zákoníku, odsouzením tedy nebyla porušena jeho ústavním pořádkem zaručená práva.²⁶ Ústavní soud odmítl stížnost jako zjevně neopodstatněnou.

UKLÁDÁNÍ TELEVIZNÍHO VYSÍLÁNÍ V CLOUDU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-265/16 (VCAST)

Datum: 29. 11. 2017

Dostupnost: curia.europa.eu

VCAST poskytuje zákazníkům na internetu systém nahrávání videozáznamů vysílání italských televizních společností (včetně společnosti RTI) do clou-

²¹ Bod 7 anotovaného rozhodnutí.

²² Bod 16 anotovaného rozhodnutí.

²³ Směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/29/ES ze dne 22. 5. 2001, o harmonizaci určitých aspektů autorského práva a práv s ním souvisejících v informační společnosti.

²⁴ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

²⁵ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

²⁶ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

dového úložiště. Uživatel si může vybrat určitý program nebo časový interval a systém společnosti VCAST následně zachytí signál pomocí vlastních antén a nahraje vysílání do úložiště dle výběru uživatele.²⁷

Vznikl spor mezi společnostmi VCAST a RTI. Společnost VCAST podala proti RTI žalobu v Itálii, kterou se domáhala, aby bylo určeno, že její činnost je v souladu s právem. Soud naopak částečně vyhověl návrhu společnosti RTI na předběžné opatření a společnosti VCAST v podstatě zakázal pokračovat v její činnosti.²⁸ Následně položil Soudnímu dvoru dvě předběžné otázky týkající se výkladu unijního práva, zejména interpretace čl. 5 odst. 2 písm. b) směrnice č. 2001/29 (dále jen „Směrnice“), který stanovuje, kdy mohou členské státy určit výjimky nebo omezení práva na rozmnožování. Soud předložil Soudnímu dvoru dvě hypotézy, přičemž jedna předpokládá, že vnitrostátní úprava zakazuje poskytování služby umožňující pořizovat soukromé rozmnoženiny děl chráněných autorským právem nahráváním videozáznamů na dálku technikou zvanou cloud computing, druhá, že vnitrostátní úprava danou činnost povoluje.²⁹

Podle čl. 5 odst. 2 písm. b) Směrnice je možné, aby členské státy stanovily výjimky z práva na rozmnožování nebo toto právo omezily u rozmnoženin na jakémkoliv nosiči vytvořených fyzickou osobou pro soukromé užití a pro účely, které nejsou přímo ani nepřímo komerční. Podle Soudního dvora pro uplatnění čl. 5 odst. 2 písm. b) stačí, aby byla třetí osobou poskytnuta rozmnožovací služba, není nutné, aby dotyčné osoby vlastnily vybavení, přístroje či nosiče pro rozmnožování.³⁰ V tomto případě služba plní dvě funkce – zajišťuje pořizování rozmnoženin a zpřístupňuje díla a předměty, jichž se týká. Dále se jedná o sdělování veřejnosti - z judikatury Soudního dvora v tomto ohledu vyplývá, že se pojem „veřejnost“ týká blíže neurčeného počtu potenciálních diváků či posluchačů a kromě toho vyžaduje dosti vysoký počet osob.³¹ Původní přenos prováděný vysílacím

²⁷ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

²⁸ Bod 17 anotovaného rozhodnutí.

²⁹ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

³⁰ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

³¹ Bod 45 anotovaného rozhodnutí.

subjektem a přenos prováděný poskytovatelem služeb jsou však dvě odlišná sdělování veřejnosti a tyto přenosy jsou určeny každý vlastnímu publiku. Ke každému z nich tak musí dotyční nositelé práv udělit svolení.³²

Soudní dvůr na základě výše uvedeného judikoval, že Směrnice musí být vykládána tak, že brání vnitrostátní právní úpravě, která podnikatelskému subjektu dovoluje poskytovat jednotlivcům bez svolení nositele práv službu umožňující pořizovat soukromé rozmnoženiny děl chráněných autorským právem nahráváním videozáznamů na dálku do cloudu s pomocí výpočetního systému a při aktivním zásahu do vyhotovování záznamů.³³

NSS K OTÁZCE VEŘEJNÉ INSTITUCE DLE ZÁKONA O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 7 As 311/2017-39

Datum: 12. 12. 2017

Dostupnost: nssoud.cz

Žalobce, Oživení o. s., žádal po žalované, společnosti OTE a. s., ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím veškeré smlouvy uzavřené mezi žalovaným a Českomoravskou komoditní burzou Kladno. Žalovaný odmítl informaci poskytnout s odůvodněním, že se nepovažuje za povinný subjekt ve smyslu zákona č. 106/1999 Sb.³⁴ Žalobce trval na interpretaci, že žalovaná je veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 citovaného zákona a to proto, že žalovaná je akciovou společností plně vlastněnou Českou republikou, která nad ní vykonává dohled prostřednictvím Ministerstva průmyslu a obchodu. Žalovaná byla navíc zřízena jako organizační složka státu příslušná k zajišťování činností operátora trhu s elektřinou, což nasvědčovalo veřejné povaze účelu žalované.³⁵

³² Bod 49 anotovaného rozhodnutí.

³³ Bod 54 anotovaného rozhodnutí.

³⁴ Bod 1 anotovaného rozhodnutí.

³⁵ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

Odvolání žalobce posoudilo představenstvo žalované a zamítlo jej. Žalobce se poté obrátil na Městský soud v Praze, který s odvoláním na náleze Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (náleze ve věci ČEZ) žalobu zamítl. Žalobce podal proti rozsudku kasační stížnost k Nejvyššímu správnímu soudu.

Nejvyšší správní soud se zabýval otázkou, jestli v novém kontextu, který nastavil náleze ve věci ČEZ, je společnost OTE a. s. veřejnou institucí ve smyslu § 2 odst. 1 zákona č. 106/1999 Sb.

NSS detailně analyzoval dosavadní rozhodovací praxi vrcholných soudů v otázce určení soukromoprávních subjektů jako veřejné instituce.³⁶ Zásadní pozornost je pak věnována nálezu ve věci ČEZ, který (byť se to ve své argumentaci Ústavní soud pokusil skrýt) znamenal faktický odklon od současné ustálené rozhodovací praxe.³⁷ NSS uvádí, že pokud by byl status žalované posuzován podle dřívějšího výkladového standardu založeného nálezem Ústavního soudu ve věci Letiště Praha³⁸, spadala by žalovaná zcela jistě do kategorie veřejné instituce, a byla by proto i povinna informace poskytovat.³⁹ Protože však Ústavní soud změnil v nálezu ve věci ČEZ hodnocení znaků veřejné instituce, byl NSS nucen toto hodnocení následovat a rozhodnout, že žalovaná povinným subjektem dle zákona č. 106/1999 Sb. není. NSS na základě interpretace bodů 65, 69, 70 a 71 nálezu ve věci ČEZ dospěl k závěru, že aby obchodní společnost mohla být veřejnou institucí, musel by jejím jediným společníkem být stát nebo územní samosprávný celek a zároveň by musela být zřízena ze zákona.⁴⁰

Anotovaný rozsudek je dalším příspěvkem v aktuálně probíhající debatě, zda jsou soukromoprávní subjekty povinnými osobami ve smyslu zákona č.106/1999 Sb.

³⁶ Zejména je nutné doporučit body 17–20 anotovaného rozhodnutí, které kompletně shrnují dosavadní rozhodovací praxi Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu.

³⁷ Detailně jsme se tomuto rozhodnutí věnovali v minulém čísle Revue pro právo a technologie.

³⁸ Náleze Ústavního soudu ze dne 24. 1. 2007, sp. zn. I.ÚS 260/06 (Letiště Praha).

³⁹ Bod 30 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁰ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

UBER JAKO POSKYTOVATEL TRANSPORTNÍ SLUŽBY

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-434/15 (Asociación Profesional Elite Taxi)
Datum: 20. 12. 2017
Dostupnost: curia.europa.eu

Společnost Uber Systems Spain SL (propojená se společností Uber Technologies Inc.) poskytuje pomocí mobilní aplikace úplatnou službu spočívající v navazování kontaktů mezi cestujícími a neprofesionálními řidiči používajícími vlastní vozidlo. Asociación Profesional Elite Taxi je profesním sdružením taxikářů v Barceloně. Elite Taxi podala žalobu ke španělskému soudu požadující ukončení služeb Uber, jelikož v provozování dané služby spatřovala nekalosoutěžní jednání a využívání klamavých praktik.

Španělský soud konstatoval, že neprofesionální řidiči nemají licence a povolení stanovené právním řádem. Pro ověření, jestli se jedná o nekalosoutěžní jednání, soud považoval za nutné zjistit, jestli musí mít Uber správné povolení. Bylo tedy třeba určit, jestli je nutno považovat služby poskytované Uberem za poskytování služby informační společnosti, či za dopravní službu (daná kvalifikace pak souvisí s tím, jestli je k dané činnosti nutno mít správné povolení, či nikoli).

Španělský soud tak vznesl čtyři předběžné otázky. Nejpodstatnější však byla otázka týkající se kvalifikace služby - jedná-li se o službu informační společnosti, o dopravní službu, případně o kombinaci obou.

Soudní dvůr se nejprve zabýval povahou Uberu jako služby informační společnosti a konstatoval, že v zásadě splňuje kritéria k tomu, aby mohl být za takovou službu považován.⁴¹ Služba individuální městské dopravy je pak dopravní službou. Nadto ale uvedl, že Uber se neomezuje jen na zprostředkovatelskou službu ve smyslu zprostředkování kontaktu; poskytovatel zároveň vytváří nabídku služeb městské dopravy, kterou právě prostřednictvím moderních technologií zpřístupňuje.⁴² Fungování služby spočívá ve vý-

⁴¹ Bod 35 anotovaného rozhodnutí.

⁴² Bod 38 anotovaného rozhodnutí.

běru řidičů s vlastními vozidly prostřednictvím aplikace. Bez této aplikace by totiž řidiči danou službu neposkytli a cestující by ji nemohli využít. Uber má navíc rozhodující vliv na podmínky poskytování služeb. Uber tak stanovuje maximální cenu přepravy, ze které částečně vyplatí odměnu řidiči, zbytek pak mj. využije i k určité kontrole kvality vozidel a řidičů (což může vést k jejich vyloučení).⁴³ Soudní dvůr tak shrnul, že hlavní složkou takovéto komplexní služby je pak přepravní služba a nikoli služba informační společnosti. Nadto uvedl, že problematika spadající pod kategorii individuální městské dopravy nevedla *“Evropský parlament a Radu Evropské unie k přijetí společných pravidel nebo jiných opatření.”*⁴⁴ Soudní dvůr se tak nevěnoval otázce, zda se jedná o smluvní přepravu, taxislužbu či o jiný typ služby; vyřešení této otázky ponechal v souladu se Smlouvou o fungování Evropské unie na členských státech, což však může vést k rozdílným úpravám.

OPRAVENÉ ODPOVĚDI ZE ZKOUŠKY Z HLEDISKA OCHRANY OSOBNÍCH ÚDAJŮ

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-434/16 (Nowak)
Datum: 20. 12. 2017
Dostupnost: curia.europa.eu

Peter Nowak ve sporu o výsledek certifikované zkoušky z účetnictví žádal vydání svých odpovědí na zkušební otázky na základě práva na přístup k osobním údajům. Jeho žádost byla zamítnuta s odůvodněním, že dokument neobsahuje osobní údaje. Pan Nowak se obrátil na irského komisaře pro ochranu osobních údajů nejprve neformálně a následně formální stížností. Ze strany komisaře mu nebylo vyhověno s odůvodněním, že se nejedná o osobní údaje spadající pod právní úpravu ochrany osobních údajů.

Následovalo odvolání k irskému soudu první instance (*Circuit Court*), který stanovil žalobu za nepřijatelnou a podpůrně též za neopodstatněnou

⁴³ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁴ Bod 46 anotovaného rozhodnutí.

ze stejných důvodů jako komisař. Rozsudek byl potvrzen dalšími instancemi (*High Court* a *Court of Appeal*). Irský nejvyšší soud (*Supreme Court*) naopak stanovil žalobu za přípustnou a vznesl předběžnou otázku k Soudnímu dvoru.

Soudní dvůr řešil předběžnou otázku, zda mohou být informace či odpovědi uvedené účastníkem odborné zkoušky osobními údaji ve smyslu směrnice 95/46/ES a případně jaké faktory budou pro toto určení relevantní.

Výklad Soudního dvora byl v duchu převážně objektivního přístupu k osobním údajům, když byla zdůrazněna definice osobního údaje jako „*veškerých informací o identifikované nebo identifikovatelné osobě*“⁴⁵, a to nikoliv z hlediska konkrétního subjektu, zde zkoušejícího, ale z hlediska širšího možného kontextu. Bylo odkázáno na nedávné rozhodnutí ve věci *Breyer*⁴⁶ a upozorněno na možnou identifikaci ze strany organizace pořádající zkoušky.⁴⁷ Objektivní přístup k osobním údajům byl zdůrazněn vztahem na všechny druhy informací, které jsou v objektivní či subjektivní formě o dotčené osobě a to v podobě souvislosti svého obsahu, účelu či účinku s danou osobou.⁴⁸ Odpovědi odráží úroveň znalostí a schopností uchazeče, resp. myšlenkové pochody a úsudek, a také u psané zkoušky grafologické informace.⁴⁹ Užití informací pro výsledek zkoušky má vliv na jeho práva a zájmy, mimo jiné na možnost vykonávat požadované povolání.⁵⁰ Toto platí i v případě zkoušky s použitím studijních materiálů.⁵¹ Soudní dvůr však upozornil, že korekturní poznámky zkoušejícího představují osobní údaje nejen o zkoušeném, ale též o zkoušejícím.⁵²

Odpovědi na zkušební otázky jsou tedy informacemi, na které je nutno aplikovat právní úpravu ochrany osobních údajů, ačkoliv, jak upozornil

⁴⁵ Bod 28 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁶ Rozsudek ze dne 19. října 2016, *Breyer*, C-582/14, EU:C:2016:779.

⁴⁷ Bod 31 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁸ Bod 34 anotovaného rozhodnutí.

⁴⁹ Body 36 a 37 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁰ Bod 39 anotovaného rozhodnutí.

⁵¹ Bod 40 anotovaného rozhodnutí.

⁵² Body 44 a 45 anotovaného rozhodnutí.

Soudní dvůr, je nutno zároveň vnímat omezení práv subjektu údajů vyplývajících z unijní či národní úpravy.⁵³

KAMERA V KABINĚ ŘIDIČE - SLEDOVÁNÍ NA PRACOVIŠTI

Soud: Nejvyšší správní soud

Věc: 10 As 245/2016-41

Datum: 20. 12. 2017

Dostupnost: nssoud.cz

Společnost STUDENT AGENCY k.s. (dále jen „SA“), provozovatel dálkové autobusové přepravy, zamýšlela umístit kameru v přední části autobusu tak, aby snímala řidiče a stevarda v průběhu cesty. Kamera měla snímat pouze obrazový záznam a tyto záznamy pak chtěla SA použít při řešení dopravních nehod nebo stížností cestujících. Dle společnosti je možné takto zpracované osobní údaje zpracovávat podle právního titulu ve smyslu § 5 odst. 2 písm. e) zákona č. 101/2000 Sb., o ochraně osobních údajů a o změně některých zákonů, ve znění do 30. 4. 2014 (dále jen „zákon o ochraně osobních údajů“), a lze je tedy zpracovat bez souhlasu subjektu údajů.⁵⁴

SA podala žádost o povolení takového zpracování osobních údajů, kterou Úřad pro ochranu osobních údajů (dále jen „ÚOOÚ“) zamítl.⁵⁵ Následovala žaloba k Městskému soudu v Praze, kterou však městský soud zamítl a potvrdil rozhodnutí ÚOOÚ. Proti rozsudku Městského soudu podala SA kasační stížnost.

Dle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o ochraně osobních údajů, kterého se SA dovolávala, je možné zpracování osobních údajů bez souhlasu subjektu, pokud je to *„nezbytné pro ochranu práv a právem chráněných zájmů správce, příjemce nebo jiné dotčené osoby“*. V daném případě byl dle SA navrhovaný monitoring nezbytný pro ochranu života a zdraví přepravovaných osob, zaměstnanců a také majetku SA. Účelu dle SA nešlo dosáhnout jiným způso-

⁵³ Body 59 až 61 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁴ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁵ Bod 1 anotovaného rozhodnutí.

ben a jinými prostředky – sledování kontrolorem by bylo neefektivní, svědectví cestujících je pak nespolehlivé a subjektivní.⁵⁶ SA také správně vzala v úvahu i § 316 odst. 2 zákona č. 262/2006 Sb., zákoníku práce, podle kterého nelze narušovat soukromí zaměstnance, pokud k tomu nemá zaměstnavatel závažný důvod spočívající ve zvláštní povaze jeho činnosti.⁵⁷ Podle názoru SA jde v případě autobusové dopravy o zvláštní povahu činnosti, protože řidič autobusu je odpovědný za život a zdraví několika desítek osob.⁵⁸

Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) připomněl, že zpracování osobních údajů je třeba v konfliktu s jinými právy hodnotit dle zásady proporcionality. V tomto případě jde o konflikt práva na ochranu soukromí a ochrany života a majetku.⁵⁹ Vzhledem k tomu, že kamerový monitoring by mohl pomoci prokázat okolnosti např. dopravní nehody, a také by mohl působit preventivně, dospěl NSS k závěru, že kritérium vhodnosti bylo naplněno.⁶⁰ Kritérium potřebnosti však dle NSS splněno nebylo – zhodnotil sice, že méně invazivní prostředky nejsou k dispozici, ovšem SA nedoložila, že by reálně docházelo k ohrožení právem chráněných hodnot, ani že by se pokusila využít méně invazivních prostředků, které by selhaly.⁶¹ NSS tedy uzavřel, že pokud nedochází ke skutečnostem, kterým by monitoring kamerami (a tím zásah do práva na ochranu soukromí) měl předcházet, pak je takový zásah neodůvodněný.⁶²

NSS kasační stížnost zamítl jako nedůvodnou, jelikož napadená rozhodnutí byla založena na argumentu nesplnění kritéria potřebnosti, s čímž se ztotožnil i NSS.

⁵⁶ Bod 7 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁷ Bod 3 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁸ Bod 10 anotovaného rozhodnutí.

⁵⁹ Bod 22 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁰ Bod 25 a 26 anotovaného rozhodnutí.

⁶¹ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

⁶² Bod 30 anotovaného rozhodnutí.

MAXIMILIAN SCHREMS PROTI FACEBOOK IRELAND LIMITED

Soud: Soudní dvůr Evropské unie

Věc: C-498/16 (Schrems)

Datum: 25. 1. 2018

Dostupnost: curia.europa.eu

Maximilian Schrems jménem svým a dalších sedmi osob žaloval společnost Facebook Ireland Limited ohledně porušování právních předpisů na ochranu osobních údajů v souvislosti s facebookovým účtem, zejména v rozsahu rakouského právního řádu.

Jelikož měl podle Schremse být mezinárodně příslušný Zemský soud pro občanskoprávní věci ve Vídni (jako soud spotřebitele podle čl. 16 nařízení č. 44/2001), byly zde podány žaloby, aby soud určil, (i) zda Facebook má postavení poskytovatele služeb, nebo zadavatele práce, (ii) že smluvní ujednání o podmínkách užívání jsou neplatná, (iii) aby se Facebook zdržel používání jeho údajů k vlastním účelům nebo k účelům třetích osob, (iv) aby poskytl informace o používání jeho údajů a (v) aby předložil účetnictví a uskutečnil kroky k úpravě smluvních podmínek, náhradě škody a bezdůvodného obohacení. Zemský soud žalobu zamítl s poukazem na nepřislusnost rozhodovat pro nemožnost přechodu příslušnosti soudu. Odvolací Vrchní zemský soud ve Vídni usnesení částečně změnil, když vyhověl tvrzením ohledně smlouvy Schremse zmíněným výše pod bodem (ii); ve zbytku s poukazem na problém příslušnosti odvolání zamítl. Věc se pak dostala k dovolacímu rakouskému Nejvyššímu soudu, který vznesl předběžnou otázku.

Soudní dvůr byl tázán, zda je postavení spotřebitele ve smyslu čl. 15 nařízení č. 44/2001 ztraceno při podnikatelském využívání služeb Facebooku a postoupení nároků jinými stranami, a zda spotřebitel může dle čl. 16 tohoto nařízení uplatňovat vedle svých nároků i nároky dalších spotřebitelů, které mu byly postoupeny, popř. zda je nutno je uplatňovat ve stejném členském státě, v jiném členském státě, nebo ve třetí zemi.

Soudní dvůr poukázal na to, že odchýlení od standardní příslušnosti je nutno vykládat restriktivně,⁶³ a že pojem „spotřebitel“ je nutno vnímat autonomně jako opak hospodářského subjektu.⁶⁴ Upozornil též na nutnost odlišování smlouvy pro stránku na Facebooku a účet na Facebooku, nicméně dodal, že i případná smluvní propojenost by nebránila posouzení spotřebitelského postavení.⁶⁵ Dále zdůraznil nutnou ochranu spotřebitele jako slabší a méně zkušené strany.⁶⁶ Uzavřel pak, že postoupení pohledávek nemůže mít jako takové vliv na určení příslušného soudu.⁶⁷

Ve výsledku proto Soudní dvůr uvedl, že postavení spotřebitele (čl. 15) se při takové podnikatelské činnosti neztrácí. Čl. 16 se pak dle něj nevztahuje na žalobu, kterou spotřebitel uplatňuje u soudu svého bydliště nejen vlastní nároky, nýbrž i nároky postoupené jinými spotřebiteli s bydlištěm v tomtéž členském státě, v jiných členských státech nebo ve třetích státech.

Rozhodnutí napomohlo vymezit pojem spotřebitele v online světě a ve světle využívání služeb Facebooku. Zároveň jím byla stabilizována otázka soudní příslušnosti v případě postoupení nároku.

ZMATEČNÉ PODÁNÍ PROSTŘEDNICTVÍM E-MAILU

Soud: Ústavní soud České republiky

Věc: I. ÚS 1981/17

Datum: 13. 2. 2018

Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatel podal k Nejvyššímu soudu v předmětném případě dovolání, které bylo odesláno z e-mailu původního advokáta, podepsáno bylo však uznávaným elektronickým podpisem nového obhájce. Toto podání obsahovalo (i) dovolání (vyhotoveno původním advokátem), (ii) obecnou

⁶³ Bod 27 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁴ Body 29 a 30, 39 a násl. anotovaného rozhodnutí.

⁶⁵ Bod 36 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁶ Bod 44 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁷ Bod 48 anotovaného rozhodnutí.

plnou moc stěžovatele, který zplnomocnil původního advokáta a (iii) generální substituční plnou moc, ve které původní advokát zplnomocnil nového advokáta k zastupování při jednotlivých úkonech právní služby. Přílohy ale nebyly opatřeny uznávaným elektronickým podpisem nového obhájce stěžovatele.

Nejvyšší soud rozhodl, že takto podepsané podání je nedostatečné, jelikož nový obhájce byl jediný, kdo byl oprávněn takový dokument (obecnou plnou moc) podepsat. Pouhý podpis e-mailové zprávy podepsané substituentem tak byl v daném případě bezpředmětný.⁶⁸ Nejvyšší soud tak k podanému dovolání nepřihlédl.

Ústavní soud se v rámci stížnosti zabýval především tím, jestli byl stěžovatel na základě trestního řádu řádně zastoupen, a mohly tak být činěny příslušné kroky.

Ústavní soud konstatoval, že z podání bylo zřejmé, že byl stěžovatel zastoupen původním advokátem, který k řízení přibral na základě plné moci nového obhájce. Nejvyšší soud pak doručoval původnímu advokátovi, což potvrdilo, že nemá pochyb o tom, na koho se s výzvou obrátit.⁶⁹ Ústavní soud nicméně nerozporoval, že způsob podání a jeho podpis byl zmatečný a zdůraznil, že nebylo tak jednoduché rozpoznat, který z obhájců dovolání podal a který podepsal. To ale samo o sobě neznamená, že by stěžovatel nebyl zastoupen, což je z ústavněprávního hlediska podstatné, na rozdíl od toho, či podpis či e-mailová schránka byla použita.⁷⁰ Nejvyšší soud tak měl postupovat tak, aby stěžovateli umožnil přístup k soudu, což se nestalo a došlo k porušení stěžovatelových práv na soudní ochranu. Stěžovatel se sice neřídil závěry sjednocujícího stanoviska Nejvyššího soudu,⁷¹ ale to bylo dáno tím, že stanovisko bylo vydáno až po učinění podání a soudní rozhodnutí byla do vydání stanoviska roztříštěná. Pokud tedy Nejvyšší soud dospěl k tomu, že podání obsahuje vady, měl k jejich napravení obhájce vy-

⁶⁸ Bod 3 anotovaného rozhodnutí.

⁶⁹ Bod 18 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁰ Bod 19 anotovaného rozhodnutí.

⁷¹ Stanovisko Nejvyššího soudu ze dne 5. 1. 2015, sp. zn. PlsN 1/2015.

zvat. Protože tak neučinil, konstatoval Ústavní soud, že došlo k porušení práva na přístup k soudu.

POŽADAVKY NA SOUHLAS PRO SDÍLENÍ ÚDAJŮ MEZI SLUŽBAMI WHATSAPP A FACEBOOK V NĚMECKU

Soud: Vyšší správní soud v Hamburku (*Hamburgisches Obergerverwaltungsgericht*)
Věc: 5 Bs 93/17
Datum: 26. 2. 2018
Dostupnost: justiz.hamburg.de (v německém jazyce)⁷²

V návaznosti na převzetí společnosti WhatsApp společností Facebook byla v srpnu 2016 oznámena obecná změna podmínek užívání služby, která mimo jiné zavedla i sdílení údajů mezi službami těchto společností. V září 2016 byla pro Evropu příslušná irská pobočka společnosti Facebook požádána ze strany města Hamburk⁷³ o informace o tomto sdílení informací. Z těch vyplynulo, že právním základem sdílení osobních údajů je obecný souhlas uživatelů s podmínkami užívání služby.⁷⁴

To bylo shledáno za nedostačující z hlediska požadavků na svobodný, informovaný a určitý souhlas a byl uložen okamžitý zákaz shromažďování a uchovávání osobních údajů německých uživatelů služby WhatsApp ze strany společnosti Facebook na základě tohoto souhlasu, a to do doby, než společnost Facebook získá od uživatelů souhlas odpovídající požadavkům německého zákona o ochraně osobních údajů.⁷⁵ V tomto rozsahu bylo roz-

⁷² Dostupné z: <http://justiz.hamburg.de/contentblob/10550494/b44bb36b8a80f26829e241bce402bec5/data/5bs93-17.pdf>.

⁷³ Zastoupeno příslušným dozorcím orgánem pro ochranu osobních údajů (*Hamburgischer Beauftragte für Datenschutz und Informationsfreiheit*).

⁷⁴ Srov. str. 3 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁵ Srov. str. 4 anotovaného rozhodnutí. Ustanovení předmětné změny podmínek užívání služby týkající se sdílení osobních údajů mezi společnostmi byla shledána problematickými v nedávné době též příslušnými dozorcími úřady ve Velké Británii (*Information Commissioner's Office*), Francii (*Commission Nationale de l'Informatique et des Libertés*) či ve Španělsku (*Agencia Española de Protección de Datos*).

hodnutí potvrzeno správním soudem v Hamburku (*Verwaltungsgericht Hamburg*).⁷⁶

Společnost Facebook se bránila cestou kasační stížnosti, ve které namítala nepřiměřenost okamžité účinnosti, nesprávné právní posouzení, nepřiměřenost orgánu s ohledem na místo usazení i nepřiměřený zásah do svých oprávněných zájmů.

Kasační stížnost byla soudem shledána za přípustnou, ale zamítnuta pro neopodstatněnost. Rozhodnutí nižšího správního soudu tím bylo potvrzeno. Bylo stanoveno, že nad dotčenými zájmy společnosti Facebook převyšuje veřejný zájem na okamžité účinnosti zákazu.⁷⁷ Zároveň soud poskytl výklad zákazu stanoveného dozorčím orgánem. Upozornil, že je zapotřebí nad rámec jazykového výkladu přihlížet i k ostatním formám výkladu, jakožto i k záměru a cíli, který je rozhodnutím sledován.⁷⁸ Zákaz sdílení údajů uživatelů služby WhatsApp s německým telefonním číslem se společností Facebook se vztahuje pouze na osobní údaje sdílené jen na základě souhlasu uděleného při výše zmíněné změně z 25. srpna 2016, nikoliv na veškeré sdílené údaje, tedy např. ty sdílené na základě jiného přípustného právního základu.⁷⁹ Správce osobních údajů musí stanovit účel a právní základ zpracování osobních údajů. Zákaz se tedy vztahuje na okruh údajů zpracovávaných na základě daného souhlasu, jelikož tento souhlas nebyl udělen v souladu s požadavky právní normy.⁸⁰ V tomto směru byla potvrzena výtka, že souhlas uvedený ve změně podmínek užívání služby byl upozaděný v textu, takže jej uživatel snadno přehlédl a nemohlo tedy jít o informovaný souhlas.⁸¹ Soud následně také odmítl výklad stanovení rozhodného práva na základě nejužší vazby jen podle místa usazení. Připustil, že jde o dosud jednoznačně nevyřešenou otázku, odůvodnil svou argumentaci pro

⁷⁶ Rozhodnutí *Verwaltungsgericht Hamburg* ze dne 24.4.2017, sp. zn. 13 E 5912/16. Dostupné z:

<http://justiz.hamburg.de/contentblob/8629086/0e38d60316ebe406308089594231c9ea/data/13-e-5912-16-beschluss-vom-24-04-2017-anonymisierte-fassung.pdf> .

⁷⁷ Srov. str. 7 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁸ Srov. str. 8 anotovaného rozhodnutí.

⁷⁹ Srov. str. 8 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁰ Srov. str. 10 anotovaného rozhodnutí.

⁸¹ Srov. str. 14 anotovaného rozhodnutí.

formální i materiální přípustnost rozhodnutí, ale současně upozornil, že s účinností Obecného nařízení o ochraně osobních údajů (EU) č. 2016/679 (též GDPR) bude zaveden jednotný režim příslušnosti dozorčích orgánů,⁸² a do budoucna tedy zřejmě nepůjde o zásadní výkladovou otázku.⁸³ Při porovnání zájmů pak vyzdvihl rizika pro základní práva informačního sebeurčení uživatelů, vůči kterým je případná hospodářská újma společnosti Facebook zjevně neúměrná.⁸⁴

ZVUKOVÝ ZÁZNAM TZV. MONITOROVANÉHO HOVORU JAKO DŮKAZNÍ PROSTŘEDEK V OBČANSKÉM SOUDNÍM ŘÍZENÍ

Soud: Ústavní soud České republiky

Věc: II. ÚS 2299/17

Datum: 27. 2. 2018

Dostupnost: nalus.usoud.cz

Žalobkyně se domáhala zaplacení smluvní pokuty, která vyplývala z telefonicky uzavřené smlouvy mezi žalovanou a žalobkyní, jejímž předmětem byla prezentace firmy žalované na stránkách žalobkyně.

Prvoinstanční soud se zabýval zejména tím, jestli je uzavření smlouvy žalobkyně schopna prokázat. Okresní soud žalobu zamítl s tím, že se se tak nestalo, jelikož jediným důkazem, který žalobkyně předkládala, byl záznam telefonního hovoru. Okresní soud tento důkaz označil za nezákonný (žalobkyni se tak nepodařilo prokázat, jestli byla smlouva uzavřena) a konstatoval, že žalobkyně neunesla důkazní břemeno. Soud označil důkaz za nezákonný proto, že k provedení takového důkazu je nutný souhlas – žalovaná udělila souhlas s monitorováním hovoru a nikoli s pořizováním zvukového záznamu. Využití takové nahrávky, jejímž účelem je pouze monitoring a nikoli další užití (zachycení a uchování zvuku pro další užití) je

⁸² Tzv. one-stop-shop dle článku 56 odst. 6 GDPR.

⁸³ Srov. str. 17 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁴ Srov. str. 16 anotovaného rozhodnutí.

nutno považovat za zcela odlišnou činnost, která by zasáhla do práva volajícího.⁸⁵

Ústavní soud pak řešil především přípustnost záznamu telefonického hovoru jako důkazu v souvislosti s § 125 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a dále to, jestli nedošlo k poskytnutí nepřiměřené ochrany jednomu z účastníků (žalované).

K dané problematice se již v minulosti vyjadřoval Nejvyšší soud, který shrnul, že ochranu (tedy označení důkazu jako nepřípustný) lze poskytnout jen projevům fyzických osob, které mají osobní povahu; takovou povahu pak nemají např. projevy, ke kterým dochází při podnikatelské činnosti.⁸⁶ Ústavní soud zdůraznil, že je nutno poměřovat kolizi různých ústavně zaručených práv (ochrana soukromí, listovní svoboda vs. právo na soudní ochranu).⁸⁷ V daném případě se hovor týkal obchodní nabídky, nešlo tedy o projev osobní povahy. Žalovaná navíc souhlasila s monitoringem, jemuž Ústavní soud přikládá širší význam, než jak učinil okresní soud. Nelze tak počítat jen se sledováním v reálném čase, ale lze předpokládat i budoucí užití. Žalovaná rovněž nepravdivě tvrdila, že nikdy žádný souhlas s monitoringem v rámci telefonátu nedala. Při poměrování dvou výše zmíněných proti sobě stojících práv je tak nutno přiklonit se k právu na soudní ochranu, jelikož se komunikace týkala podnikatelské činnosti a žalovaná měla o „*monitorování hovoru vědomost*“.⁸⁸ Účelem provedení důkazu bylo prokázání, jestli došlo ke sjednávání smlouvy, nikoli zásah do soukromí žalované. Provedení důkazu tedy nepřekročilo nepřijatelnou míru zásahu do práva na ochranu soukromí.

Ústavní soud rozhodnutí okresního soudu zrušil, jelikož došlo k porušení práva na soudní ochranu. Nadto pak konstatoval, že nic výše řečeného ale nevypovídá o tom, jestli na základě prezentovaného telefonního hovoru opravdu došlo k platnému uzavření smlouvy.

⁸⁵ Bod 2 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁶ Rozsudek NS ze dne 23. 6. 2010, sp. zn. 22 Cdo 3717/2008.

⁸⁷ Bod 15 anotovaného rozhodnutí.

⁸⁸ Bod 21 anotovaného rozhodnutí.

MÍSTO PLNĚNÍ A NÁROKY ZE SMLOUVY PŘI VÝZNAMNÉM ZPOŽDĚNÍ LETU

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Spojené věci: C-274/16, C-447/16 a C-448/16 (flightright)
Datum: 7. 3. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

V případě C-274/16 využili cestující let s mezipřistáním (Ibiza–Palma de Mallorca–Düsseldorf), kde však první let měl takové zpoždění, že druhý nebylo možno absolvovat. Oba cestující pak při snaze o náhradu škody postoupili svá práva společnosti flightright GmbH. V případě C-447/16 byl let s mezipřistáním (Berlín–Brusel–Peking) rezervován skrze leteckou společnost se sídlem mimo Unii, avšak ač první z letů neměl zpoždění, cestující nebyl vpuštěn na palubu letadla druhého letu, a to bez platného důvodu. Poslední případ, C-448/16, se týkal letu s přestupem na trase Melilla–Madrid–Frankfurt nad Mohanem, který byl opět vinou zpoždění prvního letu problematický, a rodina, která si jej objednala, dorazila do finální destinace se zpožděním.

Případ C-274/16 začal u Okresního soudu v Düsseldorfu, který však pro nejistotu v mezinárodní příslušnosti podal předběžnou otázku k Soudnímu dvoru. Případ C-447/16 započal u Okresního soudu Berlín–Wedding s uplatněným nárokem na náhradu škody ve výši 600 EUR s úroky. Žaloba však byla odmítnuta pro nepřislusnost soudu. Odmítnutím skončilo i odvolání k Zemskému soudu v Berlíně, s poukazem na to, že místem plnění při opožděném prvním letu je Brusel, nikoliv Berlín. Spolkový soudní dvůr však měl za to, že je místem plnění právě Berlín, avšak rozhodl se pro jistější výklad položit předběžnou otázku. Případ C-448/16 pak rozhodoval Okresní soud ve Frankfurtu nad Mohanem, který přiznal náhradu škody každému z členů rodiny. Zemský soud ve Frankfurtu nad Mohanem za místo plnění nepovažoval Frankfurt, jen místa dotčená prvním letem. O věci pak musel rozhodnout Spolkový soudní dvůr. Ten však opět podal předběžnou otázku ohledně místa plnění.

V návaznosti na případ C-274/16 musel Soudní dvůr rozhodnout, zda je místem plnění pro určení mezinárodní příslušnosti místo přiletu prvního, nebo až druhého letu (tedy místo finální). V návaznosti na případ C-447/16 měl rozhodnout, zda je možné místo plnění vykládat dle místa odletu v rámci prvního letu, ač uplatnění nároku směřuje proti letu a provozujícímu leteckému dopravci druhému. Skrze případ C-448/16 se pak Soudní dvůr měl vyjádřit k významu nároků ze smlouvy ve smyslu čl. 5 nařízení č. 44/2001, a k místu plnění v případě, kdy nárok směřuje ke druhému z letů, avšak zpoždění je vinou prvního.

Jednotlivé případy byly spojeny do jediného. Po stanovení, že i přes sídlo jedné ze společností mimo Unii je možné zabývat se nároky v rámci tohoto případu,⁸⁹ Soudní dvůr uvedl, že nařízení č. 44/2001 se v daném rozsahu na takovou společnost nepoužije.⁹⁰ Dále zdůraznil roli významného zpoždění letu a poukázal na autonomní výklad „nároků ze smlouvy“, ⁹¹ jakož i „místa plnění“, kam spadají všechny závazky a místa, které mají původ ve smlouvě.⁹² Stejně tak hraje roli nejužší vztah s důrazem na hlavní poskytnutí služeb.⁹³ Navíc zdůraznil, že jestliže provozující letecký dopravce nemá smlouvu s cestujícím a plní dané povinnosti, má se za to, že jedná v zastoupení osoby, jež uzavřela smlouvu s tímto cestujícím.⁹⁴ Soudní dvůr též vyzdvihl nutnost předvídatelnosti pravidel a ochranu cestujících.⁹⁵

Ze závěrů Soudního dvora plyne, že není možné ustanovení o místě plnění na území členského státu (čl. 5 nařízení č. 44/2001) použít na subjekt s bydlištěm ve třetím státě. Nároky ze smlouvy podle tohoto nařízení však lze vztáhnout na žalobní nárok cestujících v letecké dopravě na náhradu škody za významné zpoždění letu s přestupem vůči dopravci, který není smluvní protistranou dotčeného cestujícího. Místo plnění ve smyslu nařízení pak tam, kde v případě letu s přestupem uskutečňují přepravu na

⁸⁹ Body 44-49 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁰ Bod 55 anotovaného rozhodnutí.

⁹¹ Body 56-65 anotovaného rozhodnutí.

⁹² Body 69-78 anotovaného rozhodnutí.

⁹³ Bod 74 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁴ Bod 77 anotovaného rozhodnutí.

⁹⁵ Bod 75 anotovaného rozhodnutí.

jednotlivých úsecích letu dva různí letečtí dopravci, a kde žaloba na náhradu škody míří k prvnímu letu, který uskutečnil letecký dopravce, který není smluvní protistranou dotčených cestujících, představuje až místo příletu druhého letu.

Rozhodnutí pomáhá postupně vykládat a stabilizovat pravidla pro vymáhání náhrad za zpoždění letů, která jsou stále více využívána pro získání odškodnění. V tomto případě výrazně nahrává právě poškozeným a rozvolňuje tolik důležitý prvek místa plnění v případě mezipřistání.

OBCHODNÍ SPOLEČNOST PRAŽSKÁ PLYNÁRENSKÁ SERVIS DISTRIBUCE, A. S. JE POVINNÝM SUBJEKTEM PODLE ZÁKONA O SVOBODNÉM PŘÍSTUPU K INFORMACÍM

Soud: Ústavní soud České republiky

Věc: I. ÚS 1262/17

Datum: 27. 3. 2018

Dostupnost: nalus.usoud.cz

Stěžovatelce, společnosti Pražská plynárenská Servis distribuce, a. s., byla rozsudkem Městského soudu v Praze⁹⁶ uložena povinnost poskytnout informace na základě žádosti podané podle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím. Stěžovatelka se však za veřejnou instituci, tedy povinný subjekt dle uvedeného zákona, nepovažovala, jelikož dle jejího názoru nenaplnila dostatečně znaky „testu veřejnosti“, jak je formuloval Ústavní soud v nálezu sp. zn. I.ÚS 260/06 ze dne 24. 1. 2007 (nález ve věci Letiště Praha). Stěžovatelka zejména tvrdila, že bytí je zprostředkovaně jejím 100 % akcionářem Hlavní město Praha, její vznik byl čistě soukromoprávní a je ovládána toliko prostřednictvím prostředků soukromého práva (orgány stěžovatelky obsazuje její valná hromada). Podala proto proti shora uvedenému rozsudku kasační stížnost, kterou Nejvyšší správní soud

⁹⁶ Rozsudek Městského soudu v Praze ze dne 23. 11. 2016, č. j. 9 A 191/2015-43.

rozsudkem zamítl.⁹⁷ Stěžovatelka proto podala proti těmto rozsudkům ústavní stížnost.

Ústavní soud se v rozhodnutí zabýval ústavností posouzení stěžovatelky jako povinného subjektu dle zákona č. 106/1999 Sb., přičemž aplikoval § 2 odst. 1 tohoto zákona a předchozí rozhodnutí Ústavního soudu a Nejvyššího správního soudu.

Nejvyšší správní soud ve vyjádření k ústavní stížnosti uvedl, že napadený rozsudek vydal ještě před vydáním nálezu Ústavního soudu ze dne 20. 6. 2017, sp. zn. IV. ÚS 1146/16 (nález ve věci ČEZ) a v rámci aktuálnosti odkázal na svůj rozsudek č.j. 7 As 311/2017-39⁹⁸, ve kterém vycházel právě z interpretační pozice, kterou Ústavní soud v nálezu ve věci ČEZ nastavil. Ústavní soud se nicméně v anotovaném rozhodnutí se závěry NSS neztotožnil a uvedl, že *„z bodu 70 citovaného nálezu toliko vyplývá, že taková akciová společnost – jež byla zřízena zvláštním zákonem, kterým se řídí i její činnost, a jejímž jediným vlastníkem je stát, jemuž náleží rozhodovat o jejím zániku – je příkladem obchodní společnosti, na kterou lze odůvodněně nahlížet jako na veřejnoprávní subjekt, ale nikoliv příkladem jediným v úvahu přicházejícím.“*⁹⁹ Ústavní soud následně provedl test veřejnosti a seznal, že stěžovatelka svým charakterem spadá do oblasti vymezení veřejné instituce, a tedy povinného subjektu dle zákona č. 106/1999 Sb. Ústavní stížnost proto zamítl.

Rozhodnutí je v současné době zatím posledním vyjádřením soudů k otázce vymezení pojmu veřejná instituce. Aktuální stav tedy je, že aby byla osoba soukromého práva považována za veřejnou instituci, musí naplnit pětistupňový test veřejnosti a být 100% vlastněná státem nebo územním samosprávným celkem. Nemusí však být zřízena ze zákona.

⁹⁷ Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 2. 2017, č. j. 7 As 349/2016-23. Rozsudek byl vydán před nálezem Ústavního soudu ve věci ČEZ.

⁹⁸ Rozsudek ve věci Oživení, anotováno výše.

⁹⁹ Závěr části III. a) anotovaného rozhodnutí.

OCHRANA OSOBNÍCH ÚDAJŮ Z HLEDISKA SPRÁVCE FANOUŠKOVSKÉ STRÁNKY UMÍSTĚNÉ NA SOCIÁLNÍ SÍTI

Soud: Soudní dvůr Evropské unie
Věc: C-210/16 (Wirtschaftsakademie Schleswig-Holstein)
Datum: 5. 6. 2018
Dostupnost: curia.europa.eu

Soukromé vzdělávací instituci (dále jen „Wirtschaftsakademie“) bylo příslušným německým úřadem pro ochranu osobních údajů v roce 2011 uloženo deaktivovat fanouškovskou stránku na sociální síti Facebook, skrze kterou poskytovala své vzdělávací služby, jelikož řádně neinformovala uživatele o souvisejícím sběru souborů cookies společností Facebook.

Wirtschaftsakademie se proti rozhodnutí bránila před správními soudy s argumentací, že ve vztahu ke sběru souborů cookies není správcem osobních údajů uživatelů, jelikož jí nelze přičítat jednání společnosti Facebook. Správní soudy se ve svých rozhodnutích k této argumentaci přiklonili, Spolkový správní soud (*Bundesverwaltungsgericht*) však raději vzhledem k extenzivnímu výkladu v nedávné judikatuře Soudního dvora vznesl předběžné otázky.

Předběžné otázky směřovaly do tří oblastí výkladu směrnice 95/46/EC: (i) stanovení správce osobních údajů ve výše popsaném kontextu; (ii) rozsah pravomocí dozorčího úřadu členského státu vůči provozovně společnosti usazené mimo EU, která má pole působnosti omezené na reklamní operace; a (iii) vázanost dozorčího úřadu členského státu právním výkladem dozorčího úřadu jiného členského státu, kde má společnost provozovnu.

Ve vztahu k prvnímu tématu Soudní dvůr zdůraznil potřebu zajištění vysoké úrovně ochrany subjektů údajů prostřednictvím široké definice pojmu správce.¹⁰⁰ Soudní dvůr poukázal na aktivní roli správce fanouškovské stránky na sociální síti Facebook, projevující se skrze smluvní vztah se

¹⁰⁰ Bod 28 anotovaného rozhodnutí.

společností Facebook a přijetí jeho podmínek,¹⁰¹ a pak především skrze nastavení, které jako správce skupiny mohl přímo vykonat, tedy nastavení cílové skupiny, stanovení cílů řízení a propagaci svých činností s využitím filtrů a kritérií platformy.¹⁰² Wirtschaftsakademie je tedy nutno v tomto ohledu vnímat za jednoho ze správců osobních údajů, Soudní dvůr však zdůraznil, že podíl odpovědnosti správců může být různý.¹⁰³ K druhému tématu Soudní dvůr uvedl, že orgán dozoru může vykonávat veškeré pravomoci vůči provozovně v daném členském státu dle vnitrostátní implementace směrnice, pokud jde o „provozovnu správce“ a zpracování „v rámci činnosti“ dané provozovny.¹⁰⁴ První podmínka je v dané věci nepochybně splněna a druhou je nutno s odkazem na bohatou předchozí judikaturu Soudního dvora vykládat široce,¹⁰⁵ tedy že u společnosti Facebook jsou reklamní operace neoddělitelně spojeny se zpracováním osobních údajů.¹⁰⁶ U třetího tématu Soudní dvůr zdůraznil nezávislost dozorčích úřadů,¹⁰⁷ nejsou tedy v žádném směru vázány rozhodnutím dozorčího úřadu jiného členského státu v obdobné situaci.¹⁰⁸

Toto rozhodnutí je do budoucna relevantní zejména v otázkách prvního tématu určení správce osobních údajů, protože otázka příslušnosti je v Obecném nařízení o ochraně osobních údajů (EU) 2016/679 (GDPR) řešena rozdílně oproti směrnici 95/46/ES.

Toto dílo lze užít v souladu s licenčními podmínkami Creative Commons BY-SA 4.0 International (<http://creativecommons.org/licenses/by-sa/4.0/legalcode>).

¹⁰¹ Bod 32 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰² Body 36-39 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰³ Bod 43 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁴ Bod 53 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁵ Bod 56 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁶ Bod 60 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁷ Bod 68 anotovaného rozhodnutí.

¹⁰⁸ Bod 70 anotovaného rozhodnutí.